



Druk nr 2012

Warszawa, 20 listopada 2025 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Komisja Kultury, Dziedzictwa
Narodowego i Środków Przekazu

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu, Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu wnosi projekt uchwały

**- w sprawie ustanowienia Dnia Pamięci
Prezydenta Gabriela Narutowicza.**

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem uchwały została upoważniona poseł Daria Gosek-Popiołek .

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Adamowicz

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie ustanowienia Dnia Pamięci Prezydenta Gabriela Narutowicza

Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Gabriel Narutowicz zginął 16 grudnia 1922 roku z rąk zaburzonego psychicznie stronnika ówczesnych nacjonalistów. Wydarzyło się to w atmosferze ostrego konfliktu politycznego. Prezydent Narutowicz był celem bezpardonowej nagonki. Krytycy nowo wybranego prezydenta w większości wywodzący się ze środowisk narodowców dawali wówczas wyraz swego sprzeciwu w stopniu przekraczającym granice demokratycznej debaty.

Prezydent Gabriel Narutowicz był głębokim patriotą, wybitnym przedstawicielem polskiej inteligencji, wywodzącym się z rodziny o szlacheckich i powstańczych tradycjach. Skończył politechnikę w Szwajcarii i tam rozwinął karierę zawodową. Był inżynierem i profesorem na Uniwersytecie w Zurichu, autorem wielu projektów industrialnych we Francji i Szwajcarii. Wspierał Polaków na emigracji i angażował się w działalność organizacji w Szwajcarii zabiegających o odzyskanie przez Polskę niepodległości. W 1919 roku porzucił Szwajcarię i wygodne, zamożne życie na rzecz budowy nowej Polski. Wrócił do kraju i wkrótce został ministrem w rządach Rzeczypospolitej – najpierw ministrem robót publicznych, potem ministrem spraw zagranicznych. W grudniu 1922 roku został wybrany przez Zgromadzenie Narodowe na stanowisko prezydenta. Spotkało się to z gwałtownym sprzeciwem znaczącej części sceny politycznej, który przerodził się w nagonkę na legalnie wybranego prezydenta. Organizowano demonstracje, które przerodziły się w zamieszki uliczne, a w prasie pojawiały się szkalujące prezydenta artykuły.

Śmierć pierwszego prezydenta niewątpliwie była efektem toczącego się wówczas sporu politycznego, w którym uruchomione zostały negatywne emocje – merytoryczny dyskurs zastąpiła nienawiść. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia dzień 16 grudnia Dniem Pamięci Prezydenta Gabriela Narutowicza dla upamiętnienia jego postaci oraz ku przestrodze, że język pogardy, uporczywe eskalowanie języka przemocy w debacie publicznej prowadzi do tragedii.